

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

доц. Ярослав РЕДЬКВА/

“ 27 ” серпня 20 25 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРИ

обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Культурологія»

Спеціальність 034 Культурологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Філософія культури складена відповідно до освітньо-професійної програми «Культурологія», спеціальності 034 Культурологія, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від «27» квітня 2022 р.).

Розробник: **Руснак Ігор Геннадійович**, кандидат філософських наук, асистент кафедри філософії та культурології

Викладач: **Руснак Ігор Геннадійович**, кандидат філософських наук, асистент кафедри філософії та культурології

Погоджено з гарантом ОП

(підпис)

Марія ЧІКАРЬКОВА

Затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від «26» серпня 2025 року

Завідувач кафедри філософії та культурології

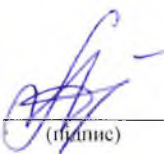
(підпис)

Ольга РУПТАШ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради філологічного факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Філософія культури займається рефлексією світогляду, людського ставлення до світу, себе, інших людей, суспільства, науки та життя та решти сфер, що формують культурне тло. Її вивчення допомагає сформувати важливі компетентності для вищої професійної освіти студента, що опановує фах культуролога та суміжні професії.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРИ»:

Мета курсу – сформувати у студентів цілісне уявлення про кінцеву мету філософії культури, а також сформувати основи цілісного уявлення про особливості культурфілософського знання, його значення для людини, філософію культури як науку та особливий погляд на світ, здійснити орієнтацію у культурфілософських напрямках.

Пререквізити. Дисципліна розвиває набуті раніше студентами навички та знання з курсів «Людина і світ», «Філософія», «Актуальні питання історії та культури України», «Вступ до спеціальності», «Етика та естетика», «Правознавство», «Екологія», тощо.

Постреквізити. На курс «Філософія» можуть опиратися різні наступні за часом вивчення дисципліни у тому числі курс «Філософія науки» у підготовці освітнього рівня «Магістр» та інші дотичні курси на цьому ОР.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

згідно з вимогами освітньо-професійної програми, передбачають оволодіння студентами такими **компетентностями**:

ЗК 6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ФК 3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів.

ФК 5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

ФК 10. Здатність популяризувати знання про культуру та поширювати інформацію культурологічного змісту використовуючи сучасні інформаційні, комунікативні засоби та візуальні технології.

ПРН 4. Знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування.

ПРН 7. Розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики.

Передбачені в межах курсу форми роботи (групова робота, дебати, робота в парах, презентації) спрямовані на формування у студента *соціальних навичок (soft skills)*. По завершенні вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

Головні філософські теорії культури;

Проблематику філософії культури та дослідників головних проблем;

Тенденції розвитку національних культур у різні періоди;

Специфіку та проблеми функціонування сучасної культури.

Відмінності філософії культури як теоретичної дисципліни від культурології та історії культури, її основні характерні риси;

Специфіку екологічних та соціологічних проблем філософії культури.

Особливості функціонально-аксіологічних основ культури;

Функції культури відносно людини і світу;

Естетичні та етнологічні основи культури.

Місце і роль людини в системі культури;

Вміти:

Ідентифікувати проблеми культури із представниками філософських напрямів та їх вченнями, співвідносити їх з етапами розвитку певної культури;

Аналізувати взаємовпливи різних філософських теорій між собою та їх вплив на розвиток європейської культури;

Аналізувати генезу та розвиток сучасної культури, співвідносно із розвитком національних культур;

Виокремлювати головні проблеми теорії та історії культури із філософського контексту чи філософського вчення;

Аналізувати філософські праці, виявляючи в них філософсько-культурологічну проблематику.

Оперувати категоріально-понятійним апаратом даного навчального елемента;

Характеризувати особливості культур філософських вчень різних епох;

Характеризувати основні тенденції культури майбутнього.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

3. ОПИС ЗМІСТУ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Загальна інформація

Форма	п	д	т	м	с	Кількість	Кількість годин	Вид
-------	---	---	---	---	---	-----------	-----------------	-----

навчання			кредитів	годин	лекції	семінарські	самостійна робота	індивідуальні завдання	підсумко вого контролю
Денна	3	6	3	90	22	22	46	-	іспит
Заочна									іспит

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		л	п	інд	с.р.		л	п	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1: Феномен культури. Культура як предмет вивчення гуманітарних дисциплін										
Тема 1. Культура в системі буття. Філософія культури	9	2	2		5		2				
Тема 2. Особливості розвитку культури. Її історичні типи	13	4	2		7		2				
Тема 3. Історія філософії культури. Сучасна культурна ситуація	17	4	4		9		2				
Разом за ЗМ1	39	10	8		21						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Філософське осмислення феномену культури										
Тема 4. Основні підходи до розуміння культурфілософської проблематики. Популярні концепції	13	3	4		6		2				
Тема 5. Раціональне та ірраціональне в системі культури	14	3	4		7		2				
Тема 6. Функціонально-аксіологічні основи культури	11	3	2		6						
Тема 7. Антропологічні основи культури. Людина у світі культури	13	3	4		6		2				
Разом за ЗМ 2	51	12	14		25						
Усього годин	90	22	22		46	90	12	-	-	-	

3.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми
1	Тема 1. Багатовимірність культури
2	Тема 2. Історія філософії культури
3	Тема 3. Історичні типи культури
4	Тема 4. Циклічні моделі філософії культури О.Шпенглера та А.Тойнбі
5	Тема 5. Трагедія культури у філософії життя Г. Зіммеля та у творчості М. де Унамуно
6	Тема 6. Антропологічні основи культури
7	Тема 7. Естетичні та етнологічні основи культури
8	Тема 8. Людина у світі культури

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми
1	Тема 1. Роль культури у системі буття
2	Тема 2. Основні культурфілософські напрями: спільне та відмінне
3	Тема 3. Теорія циклічних моделей О.Шпенглера та А.Тойнбі
4	Тема 4. Трагедія культури у філософії Г.Зіммеля та М.деУнамуно
5	Тема 5. Ірраціональне в культурі: наслідки і проєкції
6	Тема 6. Культура як ціннісна картина світу
7	Тема 7. Гра як складова культури
8	Тема 8. Філософська антропологія та її вплив на філософію культури
9	Тема 9. Мова як символічний код культури

Дидактико-методичний супровід індивідуальних завдань та СРС розміщено в системі електронного навчання Moodle:

<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1737>

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Обов'язкове: (для навчального закладу) – мультимедійний проектор; екран; дошка / фліпчарт, крейда/ маркер – для роботи в аудиторії.

(для студента) – наявність доступу до мережі Internet як під час заняття так під час індивідуальної/самостійної роботи в межах курсу; мобільний пристрій зі встановленим додатком moodle та telegram, а також активний поштовий аккаунт в корпоративній мережі ЧНУ.

Також:

офісні програми призначені для основної маси користувачів: текстові й табличні редактори, графічні редактори, засоби презентацій, системи управління базами даних, а також їх інтегровані пакети (Microsoft Word, Microsoft Excel, Lotus SmartSuite, Open Office, Libre Office) тощо*.

* назви офісних програм наведені як приклад, студент вільний обрати інше ПЗ з еквівалентним функціоналом для виконання поставлених задач в межах курсу.

Додаткове: за потреби – будь-яке технічне чи програмне забезпечення в якому може виникнути ситуативна необхідність. **Однак, відсутність такого жодним чином не порушить рівність доступу слухача до освітніх послуг в межах курсу, а наявність не надасть слухачеві додаткових переваг перед іншими слухачами.**

4. ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми навчання – проблемні, інтерактивні лекції та лекції – візуалізації, семінарські заняття – онлайн чи офлайн у формі інтерактивної комунікації: кооперативне навчання, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, самостійна пошукова робота.

Підходи до навчання: використовуються студентоцентрований, проблемно-орієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійно-орієнтований, міждисциплінарний підходи. Для викладання матеріалів з навчальної дисципліни «Філософія» використовуються наступні методи навчання.

Для викладання матеріалів з навчальної дисципліни «Філософія» використовуються наступні методи навчання.

4.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

Серед основних – класична лекція, інтерактивна лекція, орієнтовані за засвоєнні теоретичних та практичних моделей, що пропонує філософія в межах визначеної програмою проблематики. Серед основних прийомів утримання уваги використовуються проблемні питання, елементи меметики та мнемоніки з метою ефективного засвоєння студентом матеріалу.

4.2 Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

Окремо застосовується бесіда як інтегративний компонент лекції – ключовою функцією якої є мотиваційно-стимулююча діяльність.

Використання ситуативних задач, ігор, з пізнавальною метою підвищують увагу та мотивацію студента та покращують засвоєння теоретичного матеріалу. Використання дискусій та аналізу життєвих ситуацій допомагає розвинути компетентності, спрямовані на формування культури мислення, логічного та послідовного викладу думок тощо.

Здійснюється широке використання кейс-методів – обговорення конкретних (реальних) ситуацій з метою досягнути освітніх цілей виского рівня за таксономією Блума.

5. КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Критерії, які використовуються при оцінюванні усної відповіді студента при викладанні дисципліни “Філософія культури” для студентів спеціальності «Культурологія» ЧНУ:

3 бала – вичерпна відповідь на питання семінарського заняття. Студент виявив всебічне, систематичне й глибоке знання матеріалу, глибоко засвоїв основну й додаткову літературу з теми, рекомендовану планом. Доповідає активно й упевнено, не прив'язаний до конспекту. Відповідь вирізняється багатством і точністю використаних термінів. Матеріал викладається послідовно й логічно. У розумінні та викладі навчального матеріалу студент виявляє науковий підхід і творчі здібності. Після завершення доповіді відповідає на більшість питань викладача

та товаришів. (При цьому викладач має право поставити до трьох коротких питань за темою семінарського заняття загалом, а не лише з питання, яке висвітлював студент).

2,5 бала – студент виявляє досить повні знання матеріалу, не припускається у відповіді суттєвих неточностей, засвоїв основну літературу, рекомендовану планом. Дає відповіді на питання викладача та одногрупників. Доволі часто звертається до конспекту.

2 бала – студент виявляє знання матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і роботи за спеціальністю. Доповідач прикутий до конспекту, іноді припускається помилок. Матеріал не повно розкриває проблему. Відповідає на поставлені запитання з помилками, однак спроможний зі сторонньою допомогою виправити їх.

1,5 бала – студент відповідає, читаючи з ксерокопії чи конспекту, без допомоги якої у матеріалі орієнтується слабо, допускає принципові помилки. Відповідає на поставлені запитання тільки зі сторонньою допомогою. Матеріал не розкриває проблему;

1 бал – студент читає з ксероку чи конспекту, матеріал розкриває проблему поверхово чи фрагментарно. На запитання викладача та студентів відповісти не може.

0 балів – відповіді немає або вона абсолютно не розкриває сутності питання.

Крім усної відповіді передбачено загальні принципи розподілу балів за інші види роботи:

1-2 бала – усна відповідь на конкретне запитання (не репродуктивного характеру) на лекційному чи семінарському занятті в ході фронтального опитування;

1-2 бала – змістовне доповнення;

2-3 бала – тест (10 питань – 2 бали, 15 питань – 3 бали);

1-2 бала – формулювання змістовних запитань до доповідача;

1-3-5 балів – творче завдання на картці не тестового характеру (залежно від рівня складності – максимально 5 балів (визначається за конкретне завдання));

1-5 балів – виготовлення наочності з глибоким смисловим навантаженням до теми лекційного чи семінарського заняття (за погодженням із викладачем);

1-7 балів – підготовка тез до наукової конференції (вимоги: повинні мати науковий характер, написаний на основі наукових статей, монографій, не тільки підручників; максимальна оцінка залежить від складності теми);

Перелічені види роботи можуть виконуватися не тільки на семінарському занятті. Максимальна кількість балів, яку необхідно отримати за одне семінарське заняття – 5. Вона може не обмежуватися у разі виконання творчих завдань. Наприклад, структура балів, зароблених студентом за одне семінарське заняття, може виглядати так:

Приклад:

відповідь – 3 б. + доповнення – 1 б. + постановка запитань – 1 б. = 5 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре

Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є: стандартизовані тести, індивідуальні та групові (командні) проекти, дослідницько-творчі роботи; есе; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Форми поточного та підсумкового контролю

Для поточного контролю: заслуховування доповідей та повідомлень на семінарських заняттях, тести, аналіз різних видів повідомлень (наукової статті, доповіді, виступу у ЗМІ тощо), студентські презентації та виступи на наукових заходах.

Для контролю самостійної роботи: тестування, анотації опрацьованих першоджерел, підготовка есе (проекту), підбір відео, аудіо та текстового матеріалу за визначеною темою.

Для підсумкового контролю: екзамен.

Форми поточного та підсумкового контролю та кількість балів за їх виконання

№ п/з	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за контрольний захід
1	Участь в обговоренні на лекціях	Заохочувальне оцінювання	10
2	Робота на семінарських заняттях	Обов'язково	30
3	Позааудиторне тестування	Обов'язково	20
4	Груповий проект (МЗ)	За бажанням	10
5	Творче завдання (одне у ЗМ1,2)	За бажанням	бал прописаний у завданні
6	Виконання домашніх завдань: відповіді на проблемно-пошукові питання	За бажанням	2

7	Підготовка 5-хвилинної презентації та виступ в аудиторії	За бажанням, при взаємодії з викладачем	5
8	Портфоліо	За бажанням	10
9	Підготовка тез до наукової конференції (за проблематикою на стику філософії та проф.тематика)	За бажанням, при взаємодії з викладачем	10
10	Підсумковий тест	як альтернатива (або частина) екзамену	40 (10)

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторної та самостійної роботи)									Кількість балів (залік)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль №1			Письмова робота	Змістовий модуль № 2				Письмова робота		
T1	T2	T3	10	T5	T6	T7	T8	15	40	100
5	5	5			5	5	5			

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Розкрийте зміст філософії культури як науки, її становлення та основні етапи розвитку
2. Дайте характеристику предмету і опишіть завдання філософії культури
3. Розкрийте поняття і сутність феномену культури.
4. Опишіть основні концепції походження культури.
5. Чому культура є предметом філософського дослідження?
6. Як співвідносяться матеріальна і духовна культура?
7. Які ви знаєте основні структурні елементи культури?
8. Опишіть функції культури та їх сутність.
9. Проаналізуйте культурні форми та їх види.
10. Розкрийте поняття цивілізація. Яким чином співставляються поняття „культура" і „цивілізація".
11. Чому мистецтво є унікальним механізмом культурної еволюції?
12. Вкажіть особливості розвитку культури в умовах глобалізації.
13. Вкажіть основні історичні типи культури та дайте їм загальну порівняльну характеристику.

14. Проаналізуйте особливості первісної культури, мистецтво в первісному суспільстві.
15. Вкажіть характерні особливості культури Античності.
16. Опишіть основні уявлення про світ і людину в культурі Середньовіччя.
17. Розкрийте характерні особливості культури Високого Відродження в Італії.
18. Вкажіть характерні риси культури Нового часу.
19. В чому полягають особливості культури Просвітництва?
20. Вкажіть основні тенденції розвитку сучасної західної культури
21. Охарактеризуйте еноцентризм, ксеноцентризм та культурний релятивізм як основні різновиди спрямованості процесу міжкультурної комунікації.
22. Яким чином відбувається співвідношення раціонального та ірраціонального в культурі.
23. Розкрийте «теорію гри» Й. Хейзінги
24. В чому полягає проблема перегляду системи цінностей на межі XIX та XX століття?
25. Дайте характеристику місця символу в культурі. Теорія культури Е. Касірера
26. Які основні функції мистецтва вам відомі?
27. Опишіть теорію культури О. Шпенглера про перехід культури в цивілізацію
28. Вкажіть особливості теорії культури та етики І. Канта
29. Розкрийте особливості погляду на культуру Ф. Ніцше
30. Опишіть теорію транзакцій у культурі Е. Берна
31. Проаналізуйте особливості кореляції культури та техніки
32. В чому полягає суть антагонізму між культурою і природою?
33. Вкажіть передумови появи масової культури
34. Розкрийте особливості співвідношення культури та історії
35. Вкажіть на проблему співвідношення традицій та новацій в культурі
36. Розкрийте класичну, натуралістичну та ідеалістичну концепції культури
37. Опишіть основні тенденції культури майбутнього
38. Розкрийте філософський аспект співвідношення людини і культури
39. Розкрийте гендерний аспект культури: жіноче та чоловіче начало в культуротворчому процесі
40. Розкрийте особливості культури спілкування, індивідуальні і культурні сценарії спілкування
41. Проаналізуйте основні історичні типи культури та дайте їх загальну порівняльну характеристику.
42. Опишіть поняття культурного шоку, вкажіть його негативні та позитивні наслідки
43. Чи може бути релігія основою культури? В чому полягає суть феномену співіснування?
44. Дайте характеристику культурі як антропологічному феномену
45. Розкрийте поняття «людина маси» у розумінні Х. Ортега-і-Гассета
46. Порівняйте особливості американської та європейської культур
47. Опишіть основні проблеми розвитку культури: контркультура, субкультура, псевдокультура
48. Вкажіть основні вектори розвитку філософії культури XX ст.

49. Охарактеризуйте місце техніки в сучасному суспільстві
50. Опишіть циклічні моделі філософії культури О. Шпенглера та А. Тойнбі
51. Дайте загальну характеристику поглядам на культуру у різних напрямках психоаналізу
52. Опишіть особливості ставлення до культури та релігії З. Фройдом
53. Опишіть особливості ставлення до культури та релігії К. Г. Юнгом
54. Дайте характеристику розвитку культури у філософії Е. Фрома
55. Опишіть основні типи соціально непродуктивних характерів, запропонованих Е. Фромом.
56. Розкрийте особливості розуміння культури в екзистенціалізмі
57. Розкрийте філософські погляди на культуру М. Гайдеггера
58. Розкрийте особливості теорії культури Ж.-П. Сартра
59. Визначте моральну складову культури та опишіть її основні риси
60. Розкрийте особливості впливу кіно, театру та літератури на культурний простір людини
61. Чому свобода є основною передумовою культурної творчості?
62. Порівняйте Східні і Західні моделі культур, вкажіть на їх унікальність
63. Опишіть глобальні проблеми сучасності і потенційні шляхи їх розв'язання
64. Опишіть екологічні проблеми філософії культури

***

65. Проаналізуйте працю: Хосе Ортега-і-Гассет. Естетика в трамваї.
66. Проаналізуйте працю: Хосе Ортега-і-Гассет. Адам в раю.
67. Проаналізуйте працю: Г. В. Ф. Гегель. Хто мислить абстрактно?
68. Проаналізуйте працю: А. Швейцер. Релігія в сучасній культурі.
69. Проаналізуйте працю: А. Швейцер. Проблема миру в сучасному світі.
70. Проаналізуйте працю: А. Швейцер. Я народився в період духовного занепаду людства.
71. Проаналізуйте працю: А. Швейцер. Культура і етика. Глава 21. Благочиння перед життям.
72. Проаналізуйте працю: Хосе Ортега-і-Гассет. MUSICALIA.
73. Проаналізуйте працю: Р. Рорті. Філософія і майбутнє
74. Проаналізуйте працю: Сартр – Екзистенціалізм – це гуманізм
75. Проаналізуйте працю: Сартр – За зачиненими дверима
76. Проаналізуйте працю: Пауль Тілліх. Мистецтво відчаю
77. Проаналізуйте працю: Герберт Маркузе. Асиміляція культури

**Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни на іспиті
(усно, за умови аудиторного навчання під час сесії).**

Виконання завдань чи усні відповіді оцінюються за такою шкалою:

31-40 балів – високий (творчий) рівень навчальних досягнень студентки/студента характеризується засвоєнням не лише суттєвих ознак категорій і понять, а й розумінням їхніх зв'язків з іншими; знання узагальнені, системні, студентка/студент здатна/ий використовувати їх у нестандартних ситуаціях; у розумінні та викладі навчального матеріалу студентка/студент виявляє науковий підхід і творчі здібності, всебічне, систематичне й глибоке знання матеріалу.

Студентка/студент у практичній частині зовсім не допускає або допускає незначні/технічні помилки під час виконання завдань. Цим може бути аргументована варіація балів в межах коридору 31-40 балів.

20-30 балів – достатній (конструктивно-варіативний) рівень навчальних досягнень характеризується знанням суттєвих ознак понять і категорій, студентка/студент вільно оперує ними, тобто відтворює стандартний перелік відомостей про основні задачі логіки та критичного мислення; вміє розв'язувати практичні завдання; однак знання не узагальнені, студентка/студент не вміє переносити їх і використовувати в інших ситуаціях в повному обсязі, при цьому виявляє досить повні знання матеріалу, не припускається у відповідях суттєвих неточностей, засвоїла/в основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, іноді послуговується попередніми записами, дає повні відповіді на додаткові запитання викладача/ки.

Студентка/студент у практичній частині припускається помилок під час виконання завдань, але в цілому масив завдань правильно виконано в обсязі 50-75%, з допущенням не грубих помилок. Цим може бути аргументована варіація балів в межах коридору 20-30 балів.

10-19 балів – середній (репродуктивний) рівень навчальних досягнень: студентка/студент знає основні ознаки поняття чи категорії, здатна/ий відтворити основні відомості володіє елементарними вміннями навчальної діяльності, виявляє знання та вміння, достатні для подальшого навчання і роботи за спеціальністю; увага студентки/студента прикута до записів, зроблених під час підготовки до усної відповіді; студентка/студент припускається помилок, відповіді не повно розкривають проблеми та шляхи їхнього розв'язання; відповідає на додаткові поставлені запитання з помилками, однак спроможна/ий за допомогою екзаменатора/ки виправити їх.

Студентка/студент у практичній частині припускається значних помилок під час виконання завдань, правильно масив завдань виконано в обсязі 25-50 %. Цим може бути аргументована варіація балів в межах коридору 10-19 балів.

4-9 балів – низький (рецептивно-продуктивний) рівень навчальних досягнень характеризується дифузно-розсіяним уявленням про категорії та поняття, на основі яких студентка/студент відрізняє їх від інших; студентка/студент відповідає, читаючи зроблені під час підготовки до усної відповіді записи, без допомоги яких у матеріалі орієнтується слабо, допускає принципові помилки; відповідає на додаткові поставлені запитання тільки за допомогою підказок екзаменатора/ки, відповіді не розкривають сутність проблем, сформульованих у питаннях.

Студентка/студент у практичній частині припускається грубих помилок під час виконання завдань, правильно масив завдань виконано в обсязі 10-25%. Цим може бути аргументована варіація балів в межах коридору 4-9 балів.

0-3 балів – студентка/студент не розкриває сутність проблем, сформульованих у заліковому завданні, або торкається питань поверхово чи фрагментарно, не розкриваючи їх сутності. На додаткові запитання викладача/ки відповісти не може. Практичні завдання правильно виконані менше ніж на 10%

Загальна оцінка знань і вмінь студентки/студента виставляється за змістові та підсумковий модуль і не може перевищувати 100 балів.

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання курсу «Філософія», контроль й оцінювання знань і вмінь студентів спрямовані на дотримання вимог академічної доброчесності (Див.: *Правила академічної доброчесності ЧНУ ім. Ю. Федьковича*: https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view).

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>

Студенти несуть особисту відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентові/студентці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання усіх нарахованих за курс балів.

7. Рекомендована література

7.1. Базова (основна)

1. Гатальська, С. М. Філософія культури [Текст] : Підручник / С.М. Гатальська. - К. : Либідь, 2005. - 326 с.
2. Йосипенко, С. Філософські ідеї в духовній культурі [Текст] / С. Йосипенко // Філософська думка. - 2006. - №5. - С. 54-66.
3. Колесник, О. Філософія етнокультури та морально-естетичні стратегії громадянського самовизначення [Текст] / О. Колесник // Філософська думка. - 2006. - №6. - С. 153-157.
4. Шабанова Ю. О. Філософія культури : підручник / Ю. О. Шабанова. – Дніпро : ЛІРА, 2019. – 240 с.
5. Habermas, J. (1989). *The Structural Transformation of the Public Sphere*. MIT Press.
6. Geertz, C. (1973). *The Interpretation of Cultures*. Basic Books.

7.2. Допоміжна

1. Філософія культури : основні поняття, напрями, персоналії. Колективна монографія / Андрущенко Т. І., Антонюк О. В., Беспалий В. А., Бровко М. М., Федоренко М. О. та ін.; за заг. ред. проф. М. О. Тимошенка. — К. : Видавництво: Букрек, 2020. — 601 с.: іл.
2. Пушонкова О.А. Філософія культури. Навчально-методичний посібник. Черкаси : Вертикаль, видавець Кандич С. Г. – 2023. – 96 с
3. Гейзінга Й. Homo Ludens / Й. Гейзінга ; пер. з англ. – К. : Вид-во Основи, 1994.

4. Карповець М. Місто як світ людського буття : монографія / М. Карповець. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. – 258 с.

5. Незалежний культурологічний часопис «І» - вибрані твори. Режим доступу: <http://www.ji.lviv.ua/ji-arhiv.htm>

8. Інформаційні ресурси

<http://www.nbu.gov.ua/> Бібліотека ім. В.Вернадського.

<http://www.filosof.com.ua/> Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди.

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.htm> Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

<http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/lit-bac.html> Філософія (для бакалаврів природничих спеціальностей).

<http://plato.stanford.edu/> Філософська енциклопедія Стенфордського університету. (Англійською мовою).